

SUN'IY INTELLEKTNI MAKTABDA DARS JARAYONIDA QO'LLASHNING ZAMONAVIY IMKONIYATLARI

Karomatov Axror Akram o'g'li

Toshkent viloyati pedagogik mahorat markazi
"Aniq va tabiiy fanlarni metodikasi" o'qituvchisi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18217541>

Annotatsiya. Mazkur tezisda umumiy o'rta ta'lim muassasalarida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarini dars jarayoniga joriy etishning pedagogik ahamiyati, uning o'quvchilar bilimini individuallashtirish, tanqidiy va kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni yoritilgan. Shuningdek, sun'iy intellektdan foydalanishning ijobiy jihatlari, ehtimoliy xavflari hamda amaliy qo'llash yo'nalishlari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, raqamli ta'lim, innovatsion texnologiyalar, ta'lim samaradorligi, individual ta'lim.

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimi tubdan yangilanib, zamonaviy texnologiyalar asosida rivojlanib bormoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga kirib kelishi maktab ta'limi oldiga yangi vazifalarni qo'yimoqda. Endilikda o'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki o'quvchini mustaqil fikrlashga, axborotni tahlil qilishga va muammolarni hal etishga yo'naltiruvchi maslahatchi sifatida faoliyat yuritmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari o'quvchilarning bilim darajasi, qiziqishlari va individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etish imkonini beradi. Shu bois maktab ta'limida sun'iy intellektdan samarali foydalanish dolzarb pedagogik muammo hisoblanadi.

Sun'iy intellektni maktab darslarida qo'llash bir qator pedagogik imkoniyatlarni yuzaga chiqaradi. Avvalo, u individual ta'limni tashkil etishga xizmat qiladi. SI asosidagi platformalar har bir o'quvchining bilim darajasini tahlil qilib, unga mos topshiriqlarni taklif etadi. Bu esa o'zlashtirishi past bo'lgan o'quvchilar bilan alohida ishlash, iqtidorli o'quvchilar salohiyatini rivojlantirish imkonini yaratadi.

Ikkinchidan, sun'iy intellekt baholash jarayonini avtomatlashtirishda muhim ahamiyatga ega. Testlar, yozma ishlar va mashqlarni tezkor tahlil qilish orqali o'qituvchining vaqtini tejaydi va baholashda subyektivlikni kamaytiradi. Natijada o'quvchilar o'z bilimlari haqida tezkor va aniq teskari aloqaga ega bo'ladilar. Uchinchidan, sun'iy intellekt tanqidiy va kreativ fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi. Masalan, virtual laboratoriyalar, simulyatsiyalar va aqlli o'quv dasturlari orqali o'quvchilar murakkab mavzularni vizual va interaktiv tarzda o'zlashtiradilar. Bu esa darslarning qiziqarli va samarali o'tishini ta'minlaydi.

Shuningdek, SI o'qituvchining metodik faoliyatini ham qo'llab-quvvatlaydi. Dars rejalari tuzish, o'quv materiallarini moslashtirish, statistik tahlillar olib borish kabi jarayonlarda sun'iy intellekt katta yordam ko'rsatadi. Natijada o'qituvchi ijodiy yondashuvga ko'proq vaqt ajratish imkoniga ega bo'ladi.

Biroq sun'iy intellektdan foydalanishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, o'quvchilarda texnologiyaga haddan tashqari qaramlik, axborot xavfsizligi masalalari va o'qituvchining roli pasayib ketish ehtimoli shular jumlasidandir. Shu sababli SI vositalaridan foydalanish pedagogik maqsadga muvofiq, me'yoriy va nazorat ostida amalga oshirilishi lozim.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellektni maktab darslarida qo'llash ta'lim samaradorligini oshirish, o'quvchilarning individual imkoniyatlarini rivojlantirish va zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Biroq bu jarayonda o'qituvchining yetakchi roli saqlanib qolishi, sun'iy intellekt esa yordamchi vosita sifatida qo'llanilishi zarur. Kelajakda maktab ta'limida sun'iy intellektdan oqilona foydalanish raqamli jamiyat talablariga mos, barkamol avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi.

WOC
WORLD
ONLINE
CONFERENCES

